

25.4.2025

Punkalaitumen kunta

c/o Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy

Sähköpostitse: info@hankintajuristit.fi

KANTEENMAA – KESKUSTA SYÖTTÖVESIJOHDON SANEERAUKSEN HANKINTA

Asia

Punkalaitumen kunnan tekninen lautakunta on päätöksellään 11.02.2025 § 4 valinnut Kanteenmaa – keskusta syöttövesijohdon saneerauksen urakoitsijaksi Somersora Oy:n (myöhemmin ”Päätös”). Maanrakennus Marela Oy ja K. Hemmilä Oy ovat vaatineet Päätöksen muuttamista oikaisuvaatimuksista ilmenevillä perusteilla.

Somersora Oy:n kanta Päätöksen peruuttamiseen tai muuttamiseen

Somersora Oy vastustaa Päätöksen peruuttamista tai muuttamista.

Päätöksen muuttaminen olisi hallintolain, kuntalain ja Punkalaitumen vahvistetun hallintosäännön vastaista.

Somersora Oy ja katsoo, että Päätöksen muuttaminen olisi hallintolain, kuntalain ja Punkalaitumen vahvistetun hallintosäännön vastaista. Asiassa esille tuoduilla perusteilla tapahtuva Päätöksen peruuttaminen tai muuttaminen edellyttäisivät, että tekninen lautakunta ei noudattaisi kunnanvaltuuston 2.9.2024 § 17 vahvistamia urakan kilpailutusasiakirjoja (myöhemmin ”Tarjouspyyntö”). Kunnanvaltuusto on kunnallishallinnon ylin päätöksentekuelin ja sen päätökset ovat lautakunnille sitovia. Tekninen lautakunta ei voi poiketa kunnanvaltuuston päätöksessä yksilöidystä edellytyksestä tai määräyksestä ilman, että asia palautetaan valtuuston käsittelyyn.

Siinäkin tapauksessa, että hankinta keskeytettäisiin kuntalain ja Punkalaitumen vahvistetun hallintosäännön mukaisesti kunnanvaltuuston päätöksellä, ja Tarjouspyynnön vaatimuksia ja ehtoja muutettaisiin käsittelemällä asia uudelleen kunnanvaltuustossa, aiheutuisi Punkalaitumen kunnan sitovan Tarjouspyynnön ja sen perusteella tehdyn Tarjouspyynnön mukaisen päätöksen peruuttamisesta Somersora Oy:lle merkittäviä taloudellisia vahinkoja, jotka Punkalaitumen kunta olisi velvollinen korvaamaan. Hankinnan keskeyttämiselle, Päätöksen peruuttamiselle tai Tarjouspyynnön muuttamiselle tässä vaiheessa, ei ole olemassa hyväksyttäviä perusteita.

Asiassa ei ole ilmennyt perusteita, joiden mukaan teknisen lautakunnan 11.2.2025 § 4 tekemää harkintaa ja päätöstä olisi perusteltua muuttaa.

Päätöksen muuttaminen olisi hankintalain vastaista

Hankinta on päätetty tehdä hankintalakia soveltaen.¹ Hankintalaissa säädetään tarjoajien ja tarjouksen valinnasta mm. seuraavasti:

10 luku; Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta sekä tarjouksen valinta, 79 §; Tarjousten ja tarjoajien tarkistaminen: ”Ennen tarjousten valintaa hankintayksikön on tarkistettava, että seuraavat edellytykset täyttyvät: 1) tarjous on hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen; 2) tarjouksen on antanut tarjoaja, jota ei ole suljettu menettelyn ulkopuolelle 80 tai 81 §:n nojalla ja joka täyttää hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitetut soveltuvuusvaatimukset”.

10 luku 83 §; Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset: ”Hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84–86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa - -. **Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.**

10 luku 86 §; Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys: Hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että ehdokkailla ja tarjoajilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi

¹ Kts. esim: Tarjouspyynnön kohta 5: ”Hankinnassa käytetään avointa menettelyä” (Hankintalain 5 luku 32 § Avoin menettely); Kohta 8: ”Tilaaaja käsittelee, hyväksyy tai voi hylätä tarjouksen hankintalaissa esitetyn perustein”; Kohta 6: ”Julkisista hankinnoista annetun lain mukaisesti tarjouskilpailusta voidaan sulkea pois sellainen tarjoaja, jolla ei voida katsoa olevan teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi tai joka on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten sosiaalimaksujen suorittamisen”).

hankintayksikön edellyttämällä tasolla. Hankintayksikkö voi vaatia, että riittävä kokemus osoitetaan viittaamalla aiemmin toteutettuihin sopimuksiin. Hankinnoissa, joiden kohteena on kokoonpano- tai asennustoimia edellyttäviä tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita, ehdokkaiden ja tarjoajien ammatillinen pätevyys palvelujen suorittamiseksi tai asennustoimien taikka rakennusurakan toteuttamiseksi voidaan arvioida ammattitaidon, kokemuksen ja luotettavuuden perusteella.

Hankintalain soveltamiseen ja tulkintaan liittyvässä oikeuskirjallisuudessa on esitetty asiaan liittyen mm. seuraavia näkemyksiä.²

”Mikäli hankintamenettelyn kuluessa kaikesta huolimatta ilmenee tarvetta tarkistaa tarjouspyyntöä, siitä on ilmoitettava kaikille tarjoajille ja kohdeltava heitä tasapuolisesti”.

Käsillä olevassa tapauksessa tarjouspyyntöä ei ole tarkistettu kelpoisuusvaatimusten osalta.

”Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määrääjässä toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja”.

Punkalaitumen kunta ei ole pyytänyt tarjoajia määrääjässä, tai ylipäätään ennen tarjoajan valintaa, toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja. Näin ollen **hankintapäätös on tullut hankintalain mukaan tehdä annettujen ja käsillä olleiden tietojen ja asiakirjojen perusteella, eikä oikaisuvaatimuksen esittäneiden tahojen myöhemmin toimittamia tietoja tai asiakirjoja ole mahdollista huomioida.**

”Oikeuskäytännössä on katsottu, että tarjousten arvioinnissa käytettävät perusteet tulee ilmoittaa nimenomaisesti tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa - - ”.

Tarjouspyynnön ehtojen jälkikäteinen, tarjousajan päättymisen jälkeen tapahtuva muuttaminen, noudattamatta jättäminen tai perustelematon tulkitseminen on ristiriidassa sekä hankintalain-, että hallitolain vaatimuksien kanssa.

Hankintalain mukaisen hankinnan edellytyksenä on, että tarjoajia ja tarjouksia arvioidaan siten kuin tarjouspyyntöön on kirjattu. Mikäli tarjouspyynnössä esitetylle ei anneta määräävää merkitystä, tai tarjouspyynnössä esitetty sanamuoto ja esimerkiksi

² [Verkkokirjahylly>Yritysoikeus>Uusi kilpailuoikeus \(2018\)>VII Julkiset hankinnat>3 Hankinnoissa noudatettavat menettelysäännöt>3.3 Vaihtoehtoiset hankintamenettelyt](#)

tiedon luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden takaamiseksi asetettu dokumentointivaatimus jää ilman vaikutusta, paikantuu päätöksenteko läpinäkyvän ja tasapuolisen menettelyn sijasta päätöksentekijän mielivallalle alttiin päätöksentekijän oman harkinnan alueelle. Tätä ei ole pidettävä hankintalain, saati hallintolain mukaisena tilanteena.

Tarjouspyynnön sisältämät tarjoajan kelpoisuusvaatimukset

Asiassa on kyse teknisen lautakunnan laatimien ja kunnanvaltuuston vahvistamien Tarjouspyynnössä esitettyjen tarjoajan kelpoisuusvaatimusten arvioinnista.

Tarjouspyynnön tehneen teknisen lautakunnan yksimielinen käsitys on ollut, että Maanrakennus Marela Oy, K. Hemmilä Oy tai muukaan Somersora Oy:n tarjousta edullisemman tarjouksen tehnyt tarjoaja, ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä esitettyjä tarjoajan kelpoisuusvaatimuksia, eikä näiden tarjoukset ole siten olleet tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjouspyyntö, kohta 6:

- ”Tarjous tulee laatia tämän tarjouspyyntökirjeen ja tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti.
- Tarjoukseen ei saa liittää omia ehtoja ja **siihen on liitettävä pyydettyt erittelyt ja asiakirjat.**”
- ”Julkisista hankinnoista annetun lain mukaisesti tarjouskilpailusta voidaan sulkea pois sellainen tarjoaja, jolla ei voida katsoa olevan teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi tai joka on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten sosiaalimaksujen suorittamisen.
- Tarjoajan kelpoisuusvaatimukset. **Tarjoajan on täytettävät seuraavat kelpoisuusvaatimukset:**
 - o Tarjoajalla tulee olla kokemusta vastaavanlaisen ja suuruisen rakennuskohteen toteutuksesta (vähintään yksi kohde). Vastaavan suuruiseksi katsotaan urakkahinnaltaan vähintään 1 000 000 euron (alv 0 %) hanke sisältäen halkaisijaltaan vähintään 200 mm vesijohdon rakentamista tiheästi asutulla alueella. Tarjoajan tulee liittää tarjoukseensa referenssiluettelo ko. kohteista. Luettelossa tulee olla mukana tilaajien yhteysthenkilöt yhteystietoineen.

- Vastaavalla työnjohtajalla tulee olla vähintään viiden (5) vuoden työkokemus vesihuollon INFRA-rakentamisesta vastaavana työnjohtajana.
 - Tarjoajan luottoluokituksen tulee olla Asiakastieto Oy:n Alfa rating-luokitusraportin mukaan vähintään A+ tai muun luottoluokituslaitoksen (ei pankin) raportin mukaan vähintään tätä vastaava. **Tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa Suomen Asiakastieto Oy:n Alfa Rating-yritysraportti tai muun luottoluokituslaitoksen (ei pankin) raportti yrityksen luottokelpoisuudesta.**
 - Tarjoajalla tulee olla rakennustoiminnan vastuuvakuutus, joka on riittävä hankinnan laajuuteen ja riskeihin nähden, kuitenkin vähintään 1.000 000 euroa/ vahinko, ja joka kattaa tilaajalle, tämän omaisuudelle ja kolmannelle osapuolelle aiheutuneet vahingot. **Tarjoukseen on liitettävä vakuutusyhtiön todistus toiminnan vastuuvakuutuksen olemassaolosta ja maksetuista vakuutusmaksuista.**
 - Tarjoukseen on liitettävä **vakuutusyhtiön todistus** toiminnan vastuuvakuutuksen olemassaolosta ja maksetuista vakuutusmaksuista
 - Tarjouksen yhteydessä tarjoajan tulee toimittaa todistus tilaajavastuulain 1233/2006 mukaisten yhteiskuntavelvoitteiden täyttämisestä sekä todistus työterveyshuollon järjestämisestä.
- Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia.

Kohta 9: ”Mikäli asiakirjoissa esiintyy epäselvyyksiä, tulee niistä ilmoittaa kirjallisesti viimeistään 22.1.2025 klo 12 osoitteeseen: (www.hankintailmoitukset.fi)”

Kelpoisuusvaatimuksien täyttymättä jääminen

Maanrakennus Marela Oy, K. Hemmilä Oy tai muukaan Somersora Oy:n tarjousta edullisemman tarjouksen tehnyt tarjoaja, ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä esitettyjä tarjoajan kelpoisuusvaatimuksia, eikä näiden tarjoukset ole siten olleet Tarjouspyynnön mukaisia.

Maanrakennus Marela Oy / sen tarjous ei ole täyttänyt Tarjouspyynnössä esitettyjä muun muassa seuraavia tarjoajan kelpoisuusvaatimuksia:

- ”Tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa Suomen Asiakastieto Oy:n Alfa Rating-yritysraportti tai muun luottoluokituslaitoksen (ei pankin) raportti yrityksen luottokelpoisuudesta”. Vaatimus on täysin tavanomainen, perusteltu,

yksiselitteinen, sekä helposti ja ilman merkittäviä taloudellisia kustannuksia täytettävissä. On selvää, että Maanrakennus Marela Oy ei ole täyttänyt sanottua vaatimusta toimittamalla kaupallisen kolmannen tahon laatiman ”luotettava kumppani -raportin”.

- ”Tarjoukseen on liitettävä vakuutusyhtiön todistus toiminnan vastuuvakuutuksen olemassaolosta ja maksetuista vakuutusmaksuista”. Vaatimus on täysin tavanomainen, yksiselitteinen, sekä helposti ja ilman merkittäviä taloudellisia kustannuksia täytettävissä. On selvää, että Maanrakennus Marela Oy ei ole täyttänyt sanottua vaatimusta toimittamalla kaupallisen kolmannen tahon laatiman ”luotettava kumppani -raportin”.
- Tarjoajalla tulee olla kokemusta vastaavanlaisen ja suuruisen rakennuskohteen toteutuksesta (vähintään yksi kohde). Vastaavan suuruiseksi katsotaan urakkahinnaltaan vähintään 1 000 000 euron (alv 0 %) hanke sisältäen halkaisijaltaan vähintään 200 mm vesijohdon rakentamista tiheästi asutulla alueella. Tarjoajan tulee liittää tarjoukseensa referenssiluettelo ko. kohteista. Luettelossa tulee olla mukana tilaajien yhteyshenkilöt yhteystietoineen. On yksiselitteistä, että Maanrakennus Marela Oy ei ole täyttänyt sanottua vaatimusta, sillä sen referenssiluettelosta ovat puuttuneet tilaajien yhteyshenkilöt ja yhteystiedot.

Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja. Punkalaitumen kunta ei ole kuitenkaan pyytänyt Maanrakennus Marela Oy:tä määräajassa, tai ylipäätään ennen tarjoajan valintaa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

Maanrakennus Marela Oy ei ole myöskään ilmoittanut asiakirjoihin liittyvistä epäselvyyksiä kirjallisesti viimeistään 22.1.2025 klo 12 osoitteeseen www.hankintailmoitukset.fi.

K. Hemmilä Oy / sen tarjous ei ole täyttänyt Tarjouspyynnössä esitettyjä muun muassa seuraavia tarjoajan kelpoisuusvaatimuksia:

- Tarjoajalla tulee olla kokemusta vastaavanlaisen ja suuruisen rakennuskohteen toteutuksesta (vähintään yksi kohde). Vastaavan suuruiseksi katsotaan urakkahinnaltaan vähintään 1 000 000 euron (alv 0 %) hanke sisältäen halkaisijaltaan vähintään 200 mm vesijohdon rakentamista tiheästi asutulla alueella. Tarjoajan tulee liittää tarjoukseensa referenssiluettelo ko. kohteista. Luettelossa tulee olla mukana tilaajien yhteyshenkilöt yhteystietoineen. Vaatimus on tarjouspyynnön kohteen merkittävyyteen, vaativuuteen ja urakan kunnalle aiheuttamaa merkittävään riskiin suhteutettuna tavanomainen, perusteltu ja yksiselitteinen. **On yksiselitteistä, että**

K. Hemmilä Oy ei ole täyttänyt referenssivaatimusta.

K. Hemmilä Oy:n oikaisuvaatimuksessa esittämät perusteet liittyen K. Hemmilä Oy:n referenssivaatimuksen väärinymmärrykseen tai referenssivaatimuksen perusteettomuuteen ovat selvästi perusteettomia. K. Hemmilä Oy:n väitteiden ja vaatimuksien hyväksyminen olisi vakavassa ristiriidassa hankintalain kanssa.

Punkalaitumen kunta ei ole pyytänyt K. Hemmilä Oy:tä määräajassa, tai ylipäättään ennen tarjoajan valintaa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

K. Hemmilä Oy ei ole myöskään ilmoittanut asiakirjoihin liittyvistä epäselvyyksiä kirjallisesti viimeistään 22.1.2025 klo 12 osoitteeseen: www.hankintailmoitukset.fi.

Yhteenvedo

Punkalaitumen kunnan teknisen lautakunnan päätöksen 11.02.2025 § 4 muuttamiselle tai peruuttamiselle ei ole perusteita. Päätös on tehty kunnanvaltuuston vahvistaman hankintamenettelyn ja Tarjouspyynnön mukaisesti hankintalakia noudattaen.

Oikaisuvaatimuksen esittäneet tarjoajat eivät ole täyttäneet tarjouspyynnössä esitettyjä Tarjoajan kelpoisuusvaatimuksia, eivätkä näiden tarjoukset ole olleet Tarjouspyynnön mukaisia. **Teknisellä lautakunnalla on ollut velvollisuus hylätä oikaisuvaatimuksen esittäneiden tarjoajien tarjoukset teknistä lautakuntaa velvoittavien, valtuuston vahvistaman Tarjouspyynnön määrittämien hankinnan ehtojen, sekä hankintaan sovellettavan hankintalain perusteella.**

Edellä selostetusti oikaisuvaatimuksen esittäneiden tarjoajien vaatimusten perusteet eivät ole perusteltuja. Tarjouspyyntöön ei ole liittynyt oikaisuvaatimusten perusteena esitettyihin seikkoihin liittyen mitään epäselvyyttä tai väärintulkinnan mahdollisuutta. Oikaisuvaatimuksen esittäneet tarjoajat olisivat voineet, ja heidän olisi tullut kysyä mahdollisesti epäselvästä asiasta ”kysymykset-vastaukset” -menettelyssä. On merkillepantavaa, että kysymyksissä ja vastauksissa on käsitelty myös tarjoajan kelpoisuusvaatimuksiin kuulunutta referenssivaatetta. Referenssivaateeseen ei ole liittynyt myöskään tältä osin mitään epäselvyyttä:

”Lisäkysymys Tarjoajan kelpoisuusvaatimus Tarjoajan on täytettävät seuraavat kelpoisuusvaatimukset: Tarjoajalla tulee olla kokemusta vastaavanlaisen ja suuruisen rakennuskohteen toteutuksesta (vähintään yksi kohde). Vastaavan suuruiseksi katsotaan urakkahinnaltaan vähintään 1 000 000 euron (alv 0 %) hanke. Hyväksytäänkö referenssikohteeksi

kohde, jossa pääurakoitsijan työn osuus on n.700 000,- euroa ALV 0% ja tilaajan hankkimien materiaalien osuus n.1 800 000,- euroa ALV 0% jotka pääurakoitsija on vakuuttanut ja asentanut vesihuoltohankkeeseen, hankkeen urakkahinta n. 2 500 000,- euroa ALV 0% ?

Mikäli on toimittu pääurakoitsijan roolissa hankkeella jonka kokonaisarvo on 2 500 000,- euroa ja urakan materiaali hankinnat tehty tilaajan toimesta. Tulkitaan olevan kokemusta vastaavanlaisen ja suuruisen rakennuskohteen toteutuksesta. Referenssi on hyväksyttävissä. Vastattu 24.1.2025 14:32 (UTC +02:00)”.

Koska Päättös on tehty kunnanvaltuuston vahvistaman hankintamenettelyn ja Tarjouspyynnön mukaisesti, edellyttäisi sen peruuttaminen tai muuttaminen kunnanvaltuuston päätöksellä tapahtuvaa hankintamenettelyn ja Tarjouspyynnön muuttamista.

Siinäkin tapauksessa, että suoritettu hankinta peruutettaisiin kuntalain ja Punkalaitumen vahvistetun hallintosäännön mukaisesti kunnanvaltuuston päätöksellä ja Tarjouspyynnön vaatimuksia ja ehtoja muutettaisiin käsittelemällä asia uudelleen kunnanvaltuustossa, aiheutuisi Punkalaitumen kunnan sitovan Tarjouspyynnön ja sen perusteella tehdyn Tarjouspyynnön mukaisen päätöksen peruuttamisesta Somersora Oy:lle merkittäviä taloudellisia vahinkoja, jotka Punkalaitumen kunta olisi velvollinen korvaamaan sille. Hankinnan peruuttamiselle tai keskeyttämiselle ja Tarjouspyynnön muuttamiselle tässä vaiheessa, ei ole olemassa hyväksyttäviä perusteita.

Salossa, 25. huhtikuuta 2025

asianajaja Antti Linna
Somersora Oy:n asiamiehenä